

Мовні засоби в правових документах утворюють замкнуту систему, каркас якої утворюють одиниці трьох рівнів: лексичного, морфологічного та синтаксичного. Вивчення ряду протоколів, установлених договорів Євросоюзу та Спільнот, директив, регламентів та рішень, а також багатомовних словників термінів, договорів та згод, англійських термінологічних словників, словників правової лексики дозволило виділити найбільш часто використовувані слова. Найпопулярнішим стосовно держав, які входять у Європейський Союз, стало слово *European/європейський*.

Отже, євролект як підсистема в системі національної мови пов'язана з існуванням Євросоюзу. Ця підмова має притаманну їй лексику, фразеологію, систему скорочень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Бондалетов В. Социальная лингвистика. М. 1987. 160 с.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови. голов. ред. В. Т. Бусел]. К.; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2009. 1736 с.
3. Гавура Д. Проблема багатомовності в ЄС з точки зору перекладу, адаптації та лексичної гармонізації законодавчих актів ЄС в контексті євроінтеграції України. *Мовні і концептуальні картини світу*: Зб. наук. пр. Вип. 23, ч. 1., К. : ВПЦ «Київський університет», 2007. С. 136–139.
4. Клименко Н. Новотворення чи мавпування. Урок української. 2004. № 10. С. 23-25.
5. Лейчик В. М. Терминоведение: предмет, методы, структура. М.: Изд-во ЛКИ, 2007. 256 с. 142-143
5. Прихода Я. Концепт Європа в українській публіцистиці: когнітивно-лінгвістичний аспект : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.08. Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Л., 2005. 16 с.
6. Чередниченко О. Євролект і проблеми його перекладу. [Електронний ресурс] Режим доступу : <http://www.anvsu.org.ua/index.files/Articles/evrolect.htm>.
7. Шевченко Л., Ніка О., Хом'як О., Дем'янюк А. Новий словник іншомовних слів. К. : АРІЙ, 2008. 672 с.

Орина Ковіненко

здобувач вищої освіти юридичного факультету

Науковий керівник:

Ольга Станіна

*ст. викладач Дніпропетровського
державного університету внутрішніх справ,
кандидат технічних наук*

ФЕЙК ЯК СОЦІАЛЬНЕ ЯВИЩЕ

Фейки – це лихо сьогодення, яке заповонило світ. У наш час фейки можна зустріти геть усюди: при розмові з товаришем, у блуканнях просторами мережі Інтернет, та навіть у новинах на телебаченні. Оманливі новини розповсюджуються з надприродною швидкістю, немов вірус. Відрізнити правдиву інформацію від підробленої стає все складніше. Тому дослідження різноманітних аспектів неправдивої інформації (дезінформації) наразі належать до найбільш поширених тем обговорення в інформаційній сфері. Аналізом цієї проблеми займаються провідні академічні та навчальні установи, серед яких Гарвардський університет [1], Брукінгський інститут [2] тощо.

Перш за все, доцільно надати визначення терміну «фейк», який поки що вважається неологізмом. Фейком (від англ. fake – підробка) будемо вважати інформаційну вигадку, що має на меті виглядати і помилково сприйматися за правду. Відповідно, «фейковими новинами» (від англ. fake news), будемо вважати такі, що спричиняють дезінформацію задля отримання вигоди (економічної, політичної тощо).

Спіраючись на вміст Інтернет-платформ, можна виділити умовну класифікацію неправдивої інформації (фейків):

- створені під впливом людського фактора (випадкові помилки в імені, у прізвищах та ін.);
- створені навмисно у ході інформаційної війни (найнебезпечніші);
- ті, що застосовуються у комерційних цілях, для рекламного обману, збільшення продажів;
- ті, що з'явилися заради залучення певної аудиторії та збільшення трафіку.

Насправді, поширення фальшивих даних нікого не щадить: найбезпечніше породження фейків – зміна суспільної думки стосовно однієї, окремо взятої, людини. Фейкові новини завдають великої шкоди серйозним бізнес-компаніям, причому під прицілом кампаній по дезінформації можуть виявитися абсолютно будь-які галузі. Також фейки можуть виступати інструментом кардинального впливу на голосування. Відомим є факт спотворення результатів виборів, випадки проявів фальсифікацій. І в цьому сенсі потрібно нарешті зрозуміти, що розбіжність висвітленої кількості виборчих голосів від реально існуючої – далеко не жарт, і подальший розвиток цього свавілля може все більше ускладнювати реалізацію всіх процесів демократизації.

Провідними гаслами супротивників шахрайських новин є такі: шахрайські новини – лише незначна частина інформації; цими новинами може зацікавитися лише невелика частина людей; шахрайські новини не формують думку, а тільки відповідають упередженим поглядам групи осіб на існуючу проблему; засвоєння таких новин не відсуває на задній план об'єктивну інформацію і важливі актуальні новини; охоплення соціальними мережами (як основним каналом поширення шахрайських новин) здається значним, проте величезна кількість тих, хто стежить за сторінками у соціальних мережах, можуть бути несправжніми чи зовсім неактивними користувачами; соціальним мережам довіряють дедалі менше людей.

У статті 302 Цивільного кодексу України закріплено: «Фізична особа, яка поширює інформацію, зобов'язана переконатися в її достовірності. Фізична особа, яка поширює інформацію, отриману з офіційних джерел, не зобов'язана перевіряти її достовірність та не несе відповідальності в разі її спростування. Фізична особа, яка поширює інформацію, отриману з офіційних джерел, зобов'язана робити посилання на таке джерело» [3].

Головними функціями держави у вирішенні проблеми поширення дезінформації є, передусім, такі: чітко визначена публічна позиція щодо протидії поширенню дезінформації; формування правового поля та запровадження ефективних санкцій за порушення його положень; організація та фінансування наукових праць, присвячених проблемам впливу, поширенню та протидії дезінформації; організація навчання осіб, які займають виборні посади та дипломатів щодо можливостей впливу дезінформації та методів протидії її розповсюдженню; координування діяльністю структур у сфері медіаграмотності; координування міжнародної співпраці українських представників інформаційного бізнесу з європейськими, щодо протидії дезінформації [4].

Боротьба з фейковою інформацією максимально ускладнюється, коли приходять розуміння, що здебільш саме читачі грають роль переносників брехні. Адже звичайний споживач інформації не шукає фактів, він спокійно сам поширює фейки через те, що вони більше відповідають його моделі світу [5].

Виходячи з вищенаведеного, можна зробити такий висновок: все залежить від нас самих, від кожного. Від тих, хто новини створює, від тих, хто працює над їх оголошенням, і, звичайно, від тих, для кого це все робиться. Цілісна система надання достовірної інформації буде функціонувати тільки за умови симбіозу всіх цих обставин.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Field Guide to «Fake News». First Draft: веб-сайт. URL: <https://firstdraftnews8.org/project/field-guide-fake-news/> (дата звернення: 17.12.2017);
2. How to combat fake news and disinformation. Brookings: веб-сайт. URL: <https://www.brookings.edu/research/how-to-combat-fake-news-and-disinformation/> (дата звернення: 17.12.2017);
3. Закон України «Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо права на інформа-

цію»: Закон України від 22 груд. 2003 р. № 3261-IV.

4. Фейки як інструмент впливу на вибори: аналіт. доповідь. / Д.В. Дубов та ін. Виборчі процеси як ціль дезінформації / за ред. І.О. Корецької. Київ, 2020. С. 29-31;

5. Г.Г. Почепцов. Дезінформація. Київ: вид-во А.В. Паліводи, 2019. 248 с.

Наталія Комих

*доцент кафедри гуманітарних дисциплін
та психології поліцейської діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат соціологічних наук, доцент*

ЕКОЛОГІЧНІ ЦІННОСТІ В СТРУКТУРІ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ НОМО UKRAINICUS

Збільшення екологічних загроз для існування людства за останні десятиліття спричинили підвищення рівня значимості дослідження соціальних наслідків взаємодії суспільства та навколишнього середовища та природного середовища. Підходи до експлуатації навколишнього середовища зумовлюють відмінності в умовах життєдіяльності різних соціальних груп суспільства опосередковано впливають, таким чином, на соціальну діяльність і соціальні відносини у суспільстві, а також формують певну екологічну культуру.

Проблема екологічної кризи є актуальною для українського суспільства. О.Стегній, влучно маркує українське суспільство як суспільство соціогенних ризиків [4, с.250]. Це суспільство, яке зазнало економічних, соціальних, екологічних наслідків Чорнобильської катастрофи, має високий рівень забруднення навколишнього середовища; продовжує хижацьки споживати природні ресурси та накопичувати сміття; здійснювати техногенний вплив на природу.

З іншого боку, держава поступово просувається в напрямку екологізації - прийнятий закон «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року». У даній стратегії екологізація розглядається як комплексне поняття, що включає у себе наступні компоненти: екологізація світогляду, свідомості, освіти та поведінки; екологізація інституційного середовища; екологізація державної політики; екологізація економіки; екологізація управління; екологізація техніко-технологічної бази. Суттєво посилює екологічну активність громадянське суспільство. Проблеми екології набувають популярності в публічному дискурсивному просторі. Відбувається екологізація сфери споживання.

Предметом нашої дослідницької уваги є розгляд ціннісної трансформації суспільної свідомості в бік екологізації. Парадигмальні засади наукового пошуку ґрунтуються на ідеях вчених Римського клубу, які вбачають можливість вирішення та уникнення загроз у докорінній зміні парадигми розвитку нашої цивілізації – переходом до «Нового просвітництва». Це першочергова необхідність в процесі навчання сучасних студентів. Нова ідея полягає у фундаментальній трансформації мислення, результатом якої є формування цілісного світогляду. Вільного від антропоцентризму, відкритого розвитку, гуманістичного, що цінить сталість розвитку та турбується про майбутнє. Ідея «Нового просвітництва» у пошуку балансу, синергії. Баланс повинен бути встановлений в таких галузях:

- в стосунках між природою та людиною – стійкий розвиток, екологічна свідомість; між короткостроковою та довгостроковою перспективою;
- між швидкістю та стабільністю – зміни не повинні сприйматися в якості самоцінностей;
- між індивідуальним та колективним – з визнання особистісної автономії необхідно враховувати загальне благо, а це означає, що держава повинна встановлювати правила для ринків, а не навпаки;